

Socialnämnden

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare

PM – Intern kontroll 2023

Dnr SN22/90

Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra kommunens uppgifter vad avser individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för kommunens flyktingmottagande har nämnden ansvaret för bosättning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, för asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Uppdraget styrs av reglemente, mål, riktlinjer samt av lagstiftning.

Kvalitetssäkring

Socialnämndens uppdrag och ansvar för kvalitetssäkring och internkontroll regleras bland annat i socialtjänstlagen och kommunallagen.

Kommunallagen 6 kap § 7 som avser *”nämndens ansvar för verksamheten”* reglerar att nämnderna ska *”...se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt”*. Den interna kontrollen ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett säkert sätt med hög effektivitet inom lagstiftning och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

Socialnämnden har fastställt ledningssystem för systematiskt kvalitetetsarbete. Ledningssystemet beskriver bland annat former för uppföljning och kontroll av mål och verksamhetsplanering, ekonomi och kvalitet. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet fastställs årligen en internkontrollplan för processer och rutiner. Arbetet med internkontrollplanen har sin utgångspunkt från det av kommunfullmäktiges fastställda reglemente för internkontroll i Ekerö kommun (KFS 1:7).

Revisionens granskning av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll 2021.

Revisionen genomför varje år granskning av att kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi med fokus på intern kontroll. I detta ingår system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering.

Efter genomförd granskning för 2021 lämnar revisorerna följande övergripande rekommendationer till kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Säkerställa att de indikatorer som fastställs har tydliga och aktuella målvärden i syfte att underlätta uppföljning och bidra till ökad transparens vid bedömning av måluppfyllelse.
- Säkerställa att bedömningar görs per mål i syfte att underlätta uppföljning och bedömning.
- Säkerställa åtgärder för att öka måluppfyllelsen eller för att uppnå budget i balans vidtas då avvikelser noteras och att dessa åtgärder redovisas.

Gällande socialnämnden

- Sammantaget bedöms socialnämnden i rimlig grad verifiera att dess förvaltning utförts på ett ändamålsenligt sätt under 2021.
- Av de antagna övergripande målen återfinns uppföljningsbara delmål men dessa saknar tydliga fastställda målvärden.
- Nämnden kan verifiera att förvaltningen skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt under 2021.
- Den interna kontrollen är hänförlig till nämndens förvaltning och har delvis varit tillräcklig under 2021.

Under 2021 har revisionen genomfört en granskning av verksamhet kopplat till barn och ungas psykiska ohälsa. Granskningen har syftat till att bedöma om socialnämnden m. fl. säkerställer en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Efter genomförd granskning är den samlade bedömningen att socialnämnden m. fl. i allt väsentligt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa.

Områden för den interna kontrollen

Mål och verksamhetsplanering

Former för uppföljning och kontroll

Risk inom området ”mål och verksamhetsplanering” kan vara att verksamhetsutvecklingen inte sker som planerat och/eller att utveckling inte sker i riktning mot fastställda mål.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas pågående verksamhetsutveckling i riktning mot målen. Bedömning av måluppfyllelse vilken inkluderar riskbedömning görs i verksamhetsredovisningen och efter årets slut i verksamhetsberättelsen. Uppföljning av mål sker genom indikatorer. Större pågående projekt och utvecklingsaktiviteter av särskild vikt rapporteras i separata ärenden till socialnämnden.

Nuläge

Socialnämnden fastställde i juni 2019 mål för perioden 2018–2022, vilka dels har sin utgångspunkt i de tolv målen från Ekeröalliansens politiska plattform, som antogs av kommunfullmäktige i april 2019, dels i tre kompletterande mål framtagna av nämnden. De första tolv målen är formulerade med mål och indikatorer för måluppfyllelse medan de tre

kompletterande är formulerade med mål och viljeinriktning. Per augusti 2022 är samtliga mål uppfyllda.

Större projekt och/eller prioriterade utvecklings-/fokusområden har under året rapporterats separat till nämnden. Exempel på sådana redovisningar är ”*planering och projektering av vård- och omsorgsboende för att möta det ökade platsbehovet*”, ”*fortsatt arbete med att genomföra åtgärderna i socialnämndens strategi för att bryta ofrivillig ensamhet bland äldre*” och ”*tidiga insatser i öppenvården för barn och unga har stärkts genom insatsen Råd och stöd i samverkan med skolan*”.

Bedömning inför 2022

Den tillträdande socialnämnden kommer i början av 2023 fastställa nya mål och verksamhetsplan vilka kommer ligga till grund för kommande års prioriteringar.

Strukturer för löpande verksamhetsplanering bedöms finnas i tillräcklig utsträckning, allt i enlighet med Ekerö kommuns styrsystem och socialnämndens ledningssystem. Större pågående projekt och utvecklings-/fokusområden av särskild vikt rapporteras som separata ärenden till socialnämnden. Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms ytterligare former för uppföljning eller kontroll därutöver inte vara motiverade.

Ekonomi

Former för uppföljning och kontroll

Risk att inte budget kan kopplas till oförutsedda medborgarbehov, att beslutade kostnadsreduceringar inte ger effekt eller att beslutade investeringar blir dyrare än planerat. Riskbedömning görs i förslag till driftbudget.

Månadsvis uppföljning av ekonomi sker med redovisning av utfall och bedömning av resultatindikation för helåret. Vid två tillfällen (per mars och augusti) görs verksamhetsredovisningar vilka innehåller ekonomiskt utfall för perioden och ekonomisk prognos för helåret. Verksamhetsredovisningarna innefattar både drift- och investeringsbudget. Redovisning sker av volymer och nyckeltal.

Nuläge

Socialnämnden prognostiserar för 2022 ett positivt resultat om 17,0 mnkr jämfört med budget. Det prognostiserande resultatet motsvarar en positiv nettoavvikelse om ca 3,0%.

Socialförvaltningen bedömer att riskerna i prognosen framför allt är kopplade till mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn samt även försörjningsstöd, dygnetruntvård inom den sociala barn- och ungdomsvården samt insatser inom äldreomsorg. Även Rysslands invasion av Ukraina har fått stora följdverkningar både socialt och ekonomiskt. Stigande elpriser, liksom den övrigt höga inflationen, påverkar kostnaderna för såväl socialnämndens verksamheter som kommunens hushåll.

Bedömning inför 2023

Strukturer för löpande uppföljning av volym- och prisförändringar med ekonomiska konsekvenser finns inom ramen för Ekerö kommuns styrsystem/socialnämndens ledningssystem.

Månadsvis ekonomisk uppföljning, inklusive uppföljning av volymer ger tidigt underlag för vid behov av fördjupad analys av specifika områden. Denna månadsvisa ekonomiska avstämning avser både kostnader och intäkter.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas både status vad gäller utvecklingsområden med ekonomisk förväntad effekt samt områden för risk. Vid behov fattar socialnämnden beslut om fördjupad uppföljning och åtgärder.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms uppföljningar eller kontroller 2023 därutöver inte vara motiverade.

Kvalitet

Former för uppföljning och kontroll

Risk kopplade till kvalitetsområden kan vara att myndighetsutövning i enskilda ärenden inte följer lagstiftning, riktlinjer eller rutiner. Det kan vara att den enskildes beslut inte verkställs inom skälig tid eller avse brister i kvalitet inom egen regi verksamheten.

Uppföljning i myndighetsutövning och utförandet av insatser sker löpande, bland annat genom stickprovskontroller av dokumentation, att utredning och beslut följer fastställda kriterier och riktlinjer. Uppföljning att den enskilde får sina behov tillgodosedda sker genom uppföljning av insatsen, bland annat genom genomförande-/vård- och behandlingsplaner.

Genom kvalitets-/avtalsuppföljningar sker uppföljning av att tjänsternas utförande i verksamheten lever upp till avtalsreglerade krav, att utföraren har arbetssätt och rutiner som säkrar en god kvalitet samt att verksamheten som helhet har en god kvalitet.

Nuläge

Socialnämndens internkontroll för 2022 innehåller tolv kontrollområden. Den genomförda kontrollen under året visar allt väsentligt på att fastställda processer och rutiner följs.

Bedömning för 2023

Strukturer finns för löpande uppföljning och kontroll av verksamheten. Utifrån den bedömning av risk och väsentlighet föreslås internkontrollen för 2023 ske av nedan processer och kontrollområden.

- Äldre, rutin för avvikelserapportering av beställda insatser – *Ersättningsavstämning mot utförda insatser inom ordinärt boende.*
- Barn och unga – *Förhandsbedömning av anmälan/inkommen på annat sätt*
- Barn och unga – *Uppföljningar av placeringar*

- Barn och unga – *Genomförda utredningar inom lagstadgad tid*
- Vuxen och mottagning – *Våldsutövare och våldsutsatta vård och behandling*
- Vuxenenheten – *Upprättad handlingsplan*
- Öppenvården – *Barn och ungdomars delaktighet samt dokumentation*
- Individ- och familjeomsorgen – *Våldsutsatthet*
- Ekonomiskt bistånd – *Handlingsplan*
- Representation, kurser/konferenser och uppvaktning
- Social dokumentation egen regi – *Granskning av social dokumentation*
- Avvikelse rapportering SoL/LSS/HSL – *Kontroll att rapporterade avvikelser är utredda och åtgärdade samt kontroll att avvikelse rapporteringen sker enligt socialförvaltningens rutiner.*

Planerade kvalitets-/avtalsuppföljningar under 2023 avser:

- Hemtjänst enligt SoL
- Korttidsvistelse enligt LSS
- Familjerådgivning